

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Тема № 19 (3).
ОСОБЛИВОСТІ ГІГІЄНИ НОВОНАРОДЖЕНИХ
ТА ДІТЕЙ ПЕРШОГО РОКУ ЖИТТЯ ТА ДОГЛЯД
ЗА НИМИ В СТАЦІОНАРІ ДИТЯЧОЇ ЛІКАРНІ.
ДЕЗІНФЕКЦІЯ ТА СТЕРИЛІЗАЦІЯ ПРЕДМЕТІВ
ДОГЛЯДУ ЗА ДІТЬМИ

Методичні вказівки
до самостійної позааудиторної роботи студентів
з дисципліни "Догляд за хворими (практика)"

Затверджено
вченою радою ХНМУ.
Протокол № 11 від 26.12.2013.

Харків
ХНМУ
2014

Тема № 19 (3). Особливості гігієни новонароджених та дітей першого року життя та догляд за ними в стаціонарі дитячої лікарні. Дезінфекція та стерилізація предметів догляду за дітьми : метод. вказ. для самостійної позааудиторної роботи студентів з дисципліни "Догляд за хворими (практика)" / упор. В.А. Клименко, В.П. Кандиба, О.М. Плахотна та ін. – Харків : ХНМУ, 2014. – 8 с.

Упорядники В.А. Клименко
В.П. Кандиба
О.М. Плахотна
О.М. Ащеулов
Ю.В. Карпушенко

Кількість навчальних годин:

1. Самостійна робота – 3.

1. Практичні заняття – 2.

Актуальність. Догляд за новонародженою дитиною – одна з найважливіших умов правильного розвитку. Він передбачає організацію оптимального режиму дня, призначення адекватної дієти, проведення раціональних заходів, які сприяють фізичному і психомоторному розвитку. Організм дитини (особливо перших місяців життя) багато в чому відрізняється від організму дорослої людини. Знання анатомічних та фізіологічних особливостей дитячого організму є підставою до правильної організації гігієни та догляду протягом усього періоду дитинства. Від ретельного дотримання норм особистої гігієни залежить перебіг захворювання, терміни одужання та подальшої реабілітації дитини.

Конкретні цілі:

1. Вивчити володіння навичками забезпечення особистої гігієни дітей першого року життя.

2. Освоїти вміння обробки іграшок, сповивальних столів, дезінфекції пляшечок, сосок мензурок, термометрів.

Навчальні цілі**Знати:**

1. Особливості особистої гігієни дітей залежно від статі і віку.

2. Особливості періоду новонародженості (адаптація новонароджених дітей, обробка пупкової ранки, обробка порожнини рота дитини при молочної).

3. Догляд за шкірою, очима, носом, вухами дітей першого року життя. Сповивання дітей грудного віку.

4. Поняття про дезінфекцію та стерилізацію предметів догляду за дітьми (обробка мензурок, горщиків, іграшок, пляшечок, сосок, термометрів, сповивальних столів після їх використання).

Уміти:

1. Проводити обробку предметів догляду за дитиною після їх використання.

2. Проводити переміну натільної та постільної білизни дитини, яка знаходиться на ліжковому режимі.

3. Готувати відповідні засоби та використовувати методику сповивання новонародженого.

4. Готувати відповідні засоби та використовувати методику обробки пупкової ранки.

5. Готувати відповідні засоби та використовувати методику підмивання дитини залежно від статі.

6. Готувати відповідні засоби та використовувати методику туалету очей, вух, порожнини рота дитини першого року життя.

Базові знання, вміння, навички, необхідні для вивчення теми (міждисциплінарна інтеграція)

Назви попередніх дисциплін	Отримані навички
Медична біологія, мікробіологія	Знання особливостей життєдіяльності патогенних, умовно-патогенних бактерій, вірусів і гельмінтів, уміння описати та визначити грибкову інфекцію (пліснявку)
Хімія	Знання особливостей хімічних сполук дезінфікуючих розчинів і вміння розраховувати необхідну концентрацію розчинів
Латинська мова	Знання медичної термінології
Нормальна анатомія	Знання будови органів та систем організму та вміння з'ясувати значення деяких анатомічних особливостей дитячого організму при організації догляду за дітьми
Нормальна фізіологія	Знання особливостей функціонування органів та систем організму
Медична фізика	Розуміння механізму дії різних видів фізичних методів стерилізації

Графологічні структури окремих питань теми

1. Принципи дезінфекції та стерилізації. Дія фізичних факторів на мікроорганізми (додаток 1).
2. Основні методи стерилізації (додаток 2).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Догляд за хворими : підручник / Ю.П. Гніденко, О.М. Ковальова, В.М. Лісовий та ін. ; за ред. О.М. Ковальнової, В.М. Лісового, С.І. Шевченка, Т.В. Фролової. – К. : Медицина, 2010. – 488 с.
2. Майданник В.Г. Ваша дитина (догляд та виховання) / В.Г. Майданник, В.Г. Бурлай. – К., 2004. – 298 с.

Додаткова

1. Мазурин А.В. Общій уход за детьми / А.В. Мазурин, А.М. Запруднов, К.И. Григорьев. – М. : Медицина, 1998. – 292 с.
2. Вусів І.Н. Практичні навички педіатра / І.Н. Вусів, М.В. Чичко. – Мінськ : Вища школа, 1990. – 398 с.
3. Загальний догляд за дітьми : навч. посібник / Л.С. Калиновська, В.Й. Гроховський, А.Х. Жагліна та ін. – К. : Вища школа, 1993. – 117 с.
4. Щуліпенко І.М. Загальний і спеціальний медичний догляд за хворими з основами валеології : навч.-метод. посібник для студентів мед. вузів і учнів мед. ліцеїв / І.М. Щуліпенко. – К., 1998 – 384 с.
4. Педіатрія в модулях : навч. посібник / І.Ю. Андрієвський, В.С. Тарасюк, В.В. Титаренко та ін. – К. : Медицина, 2007. – 336 с.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗАНЯТТЯ

1. Як доглядати за шкірою дитини до 1 року?
2. Як доглядати за ротовою порожниною, вухами, очима, носовими ходами дитини різного віку?
3. Особливості гігієни дівчаток.
4. Особливості гігієни пацієнта дитячої лікарні.
5. Як сповивати дітей грудного віку?
6. Методи профілактики та лікування пліснявки.
7. Як використовуються очні та вушні краплі?
8. Визначення терміну "дезінфекція".
9. Основні види дезінфекції.
10. Визначення терміну "стерилізація".
11. Основні види стерилізації.
12. Як обробляти предмети догляду за дітьми (мензурки, горщики, іграшки, пляшечки, соски, термометри, сповивальні столи після їх використання)?

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Як часто проводять умивання дітей на першому місяці життя?
A. Не проводять. C. 1 раз на день. E. Через день.
B. 2 рази на день. D. 3 рази на день.
2. Як часто проводять умивання дітей після 1-го місяця життя?
A. 2 рази на день. C. 3 рази на день. E. Через день.
B. 1 раз на день. D. 4 рази на день.
3. Чим очищають зовнішні слухові проходи дітям грудного віку?
A. Ватними паличками.
B. Сухими турундами з вати.
C. Ватно-марлевими тампонами.
D. Ватними турундами, змоченими у фізіологічному розчині.
E. Ватними паличками, змоченими кип'яченою водою.
4. Як часто очищають зовнішній слуховий прохід дітям грудного віку?
A. Не очищають. C. 2 рази на день. E. Через день.
B. 1 раз на день. D. За показаннями.
5. Очі дітям першого року життя промивають:
A. Від зовнішнього до внутрішнього кута ока. D. Уздовж верхньої
B. Від внутрішнього до зовнішнього кута ока. повіки.
C. Уздовж нижньої повіки. E. Не має значення.
6. Чим очищають носові ходи дітям першого року життя?
A. Ватними паличками.
B. Ватно-марлевым тампоном.
C. Ватним джгутиком, змоченим фізіологічним розчином.
D. Сухим ватним джгутиком.
E. Ватними паличками, змоченими кип'яченою водою.
7. Як часто обрізають нігті дітям?
A. 1 раз на день. C. 1 раз на тиждень. E. 1 раз на місяць.
B. 2 рази на тиждень. D. 1 раз в 10 днів.

8. Як часто необхідно підмивати дітей?
A. Після кожного акту дефекації. D. 5 разів на день.
B. 2 рази на день. E. Після кожного сечовипускання.
C. 3 рази на день.
9. В якому напрямку підмивають дівчаток?
A. Не має значення.
B. Від анального отвору до сечівника.
C. Круговими рухами.
D. Від сечівника до анального отвору.
E. Локально періанальній ділянці в будь-якому напрямку.
10. Коли проводять перше купання?
A. Відразу після виписки з пологового будинку.
B. На 7-й день життя.
C. Коли відпадає залишок пуповини і затягується пупкова ранка.
D. На 3-й день життя.
E. На 10-й день життя.
11. Як часто купають дітей на першому півріччі життя?
A. Кожен день. C. 2 рази на тиждень. E. 2 рази на день.
B. 1 раз на тиждень. D. Через день.
12. Як часто купають дітей у другому півріччі життя?
A. Кожен день. C. 2 рази на тиждень. E. 2 рази на день.
B. 1 раз на тиждень. D. Через день.
13. Температура води при купанні в перший місяць життя (°C):
A. 36–36,5. B. 36,5–37,0. C. 37,0–37,5. D. 37,5–38,0. E. 35,5–36,0.
14. Температура води при купанні в 1-му півріччі життя (°C):
A. 36–36,5. B. 36,5–37,0. C. 37,0–37,5. D. 37,5–38,0. E. 35,5–36,0.
15. Температура води при купанні після 6-го місяця життя (°C):
A. 36–36,5. B. 37,5–38,0. C. 37,0–37,5. D. 36,5–37,0. E. 35,5–36,0.
16. Тривалість купання в першому році життя становить:
A. 30–20 хв. C. От 3–5 до 10 хв. E. 35–40 хв.
B. 10–20 хв. D. 10–15 хв.
17. Положення дитини під час купання в першому півріччі життя:
A. Не має значення. D. Лежачи з піднятою головою.
B. Сидячи. E. На лівому боці.
C. На правому боці.
18. Положення дитини під час купання після 6 міс:
A. Не має значення. C. Сидячи. E. На лівому боці.
B. Лежачи. D. На правому боці.
19. Чим підмивають дітей?
A. Теплою проточною водою. D. Теплою водою з відваром ромашки в тазуку.
B. Вологими серветками.
C. Теплою водою в тазуку. E. Кип'яченою водою у ванні.

20. Які методи обробки пляшечок для годування не застосовують?

- A. Замочування в 2% розчині харчової соди.
- B. Кип'ятіння.
- C. Обробка дезінфікуючим розчином.
- D. Стерилізація в сухожаровій шафі.
- E. Миття у проточній воді.

Завдання для індивідуальної роботи студента. Підготувати реферат на тему "Сучасні засоби догляду за дитиною раннього віку".

ЕТАЛОНИ ВІДПОВІДЕЙ НА ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	A	B	D	A	C	C	A	D	C
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	D	C	B	A	C	D	C	A	C

Додаток 1

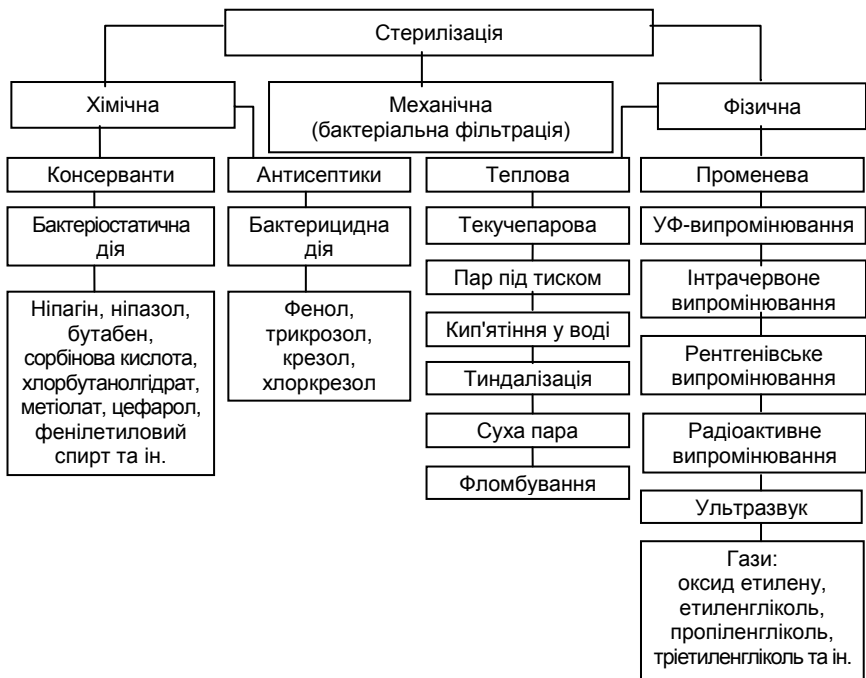
Графологічна структура теми "Принципи дезінфекції та стерилізації. Дія фізичних факторів на мікроорганізми"

Фактор	Дія	Використання
Сухий жар	Денатурація протеїнів	Стерилізація скляного посуду і металевих об'єктів у сухожаровій шафі; відкрите полум'я для спалювання мікроорганізмів
Волога пара	Денатурація протеїнів	Автоклавування живильних середовищ, бинтів, багатьох видів лікарняного і лабораторного устаткування, яке не пошкоджується теплом і вологістю, стерилізація консервованої їжі
Пастеризація	Денатурація протеїнів	Знищення збудників у молоці, молочних продуктах, пиві
Охолодження	Знижка рівня ферментоконтрольованих реакцій	Зберігання свіжої їжі протягом декількох днів, яке не вбиває більшості мікроорганізмів
Заморожування	Різка знижка рівня ферментоконтрольованих реакцій	Зберігання свіжої їжі протягом декількох місяців, яке не вбиває більшість мікроорганізмів, використовується з гліцирином для зберігання мікроорганізмів
Висушування	Гальмування ферментативної активності	Зберігання деяких фруктів і овочів, іноді використовування з димом для зберігання м'ясних виробів і риби
Заморожування та висушування	Зміна структури протеїнів і нуклеїнових кислот	Виготовлення розчинної кави, зберігання мікроорганізмів протягом років
Ультрафіолетове випромінювання	Зміна структури протеїнів і нуклеїнових кислот	Зменшення числа мікроорганізмів в повітрі операційних, палат

Фактор	Дія	Використання
Іонізуюче випромінювання	Зміна структури протеїнів і нуклеїнових кислот	Стерилізація пластмасових виробів і фармацевтичної продукції, зберігання продуктів
Видиме світло	Окислення світлочутливих матеріалів	Використовування з барвниками для руйнування бактерій і вірусів
Звукові та ультразвукові хвилі	Виклик кавітації клітин	Не використовується в практиці для знищення мікробів, але корисні для фракціонування клітин та вивчення їх компонентів
Фільтрування	Механічне видалення мікробів	Стерилізація середовищ, фармацевтичної продукції, вітамінів, виробництва вакцин, дослідження мікрофлори повітря і води

Додаток 2

Графологічна структура теми «Класифікація методів стерилізації»

Навчальне видання

**Тема № 19 (3).
ОСОБЛИВОСТІ ГІГІЄНИ НОВОНАРОДЖЕНИХ
ТА ДІТЕЙ ПЕРШОГО РОКУ ЖИТТЯ ТА ДОГЛЯД
ЗА НИМИ В СТАЦІОНАРІ ДИТЯЧОЇ ЛІКАРНІ.
ДЕЗІНФЕКЦІЯ ТА СТЕРИЛІЗАЦІЯ ПРЕДМЕТІВ
ДОГЛЯДУ ЗА ДІТЬМИ**

***Методичні вказівки
до самостійної позааудиторної роботи студентів
з дисципліни "Догляд за хворими (практика)"***

Упорядники Клименко Вікторія Анатоліївна
 Кандиба Василь Петрович
 Плахотна Ольга Миколаївна
 Ащеулов Олександр Михайлович
 Карпушенко Юлія Валентинівна

Відповідальний за випуск: Клименко В. А.

Редактор Л.О. Сілаєва
Коректор Є.В. Рубцова
Комп'ютерна верстка О.Ю. Лавриненко

План 2014, поз. 151.
Формат А5. Ризографія. Ум. друк. арк. 0,5.
Тираж 150 прим. Зам. № 14-3144.

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Леніна, 4, м. Харків, 61022
izdatknmu@mail.ru, izdat@knmu.kharkov.ua**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.

Тема № 19 (З).
ОСОБЛИВОСТІ ГІГІЄНИ
НОВОНАРОДЖЕНИХ ТА ДІТЕЙ ПЕРШОГО
РОКУ ЖИТТЯ ТА ДОГЛЯД ЗА НИМИ
В СТАЦІОНАРІ ДИТЯЧОЇ ЛІКАРНІ.
ДЕЗИНФЕКЦІЯ ТА СТЕРИЛІЗАЦІЯ
ПРЕДМЕТІВ ДОГЛЯДУ ЗА ДІТЬМИ

Методичні вказівки
до самостійної позааудиторної роботи студентів
з дисципліни "Догляд за хворими (практика)"